

2.9.2. Demir Cevheri Üretimi-Tüketimi

Bilindiği gibi dünya çelik talebi, demir cevherine olan talebi de belirlemektedir. 1987 yılı ortasına kadar devam eden durgunluğun nedeni, önemli pazarlardaki demir cevheri bolluğu olmuştur. Bu bolluk aynı zamanda, demir fiyatlarının düşmesinin nedenleri başında gelmektedir. Söz konusu durum, son altı yıldır devam etmektedir. Fiyatlardaki düşüşlerin yanı sıra, ABD Dolarının değerindeki düşüşler, bir çok üretici firmanın gelirinin önemli oranda azalmasına neden olmuştur. 1987 yılı başında, piyasayı elinde tutan beş ihracatçı firma, herhangi bir fiyat bağlantısı yapmadan önce (Hamersley and BHP-Avustralya, LKAB-İsveç, CVRD and MBR-Brezilya) Japon ve Avrupalı tüketicilere

karşı, kendi aralarında bir araya gelerek, sektördeki olumsuz gelişmelerin nedeni olan, düşük demir fiyatlarının yükseltilmesi için ortak tavır almaya yönelmişlerdir. Bu gelişmeler, Japonların hızlı harekete geçmesine neden olmuş ve Japonlar fiyatları düşürmüşlerdir. Sonuçta, sadece parça ve ince cevher fiyatları düşmekle kalmayıp, pelet fiyatları da düşmüştür. Japonların fiyat düşürmeleri % 2.5-%6.8 (FOB) düzeyinde gerçekleşmiştir. Pelet fiyatlarındaki düşüş ise, % 3.7 oranında gerçekleşmiştir. Bu arada Avrupa'daki fiyat düşüşleri % 4.3 - % 11.1 arasında gerçekleşmiştir. Ancak, Avrupa pelet fiyatlarını düşürmeye yanaşmadı,"hatta İsveç peletleri % 1.8 - % 7.9 oranında bir artış kaydetti. Daha sonra demir cevherindeki talep, yıl bo-

Çizelge 51. Dünya Demir Cevheri Üretimi (Milyon ton)

Ülke	1985	1986	1987	Ülke	1985	1986	1987
Avrupa (AT ülkeleri)				K. Amerika			
Fransa	14.48	12.56	11.73	Kanada	39.50	37.31	37.00
F.Almanya	1.03	0.72	0.25	ABD	49.53	39.45	45.00
Portekiz	0.07	0.05	0.04	Toplam	89.03	76.76	82.00
İspanya	6.72	6.09	4.50				
İngiltere	0.27	0.29	0.36	Latin Amerika			
AT Toplamı	22.57	19.71	16.88	Arjantin	0.90	0.71	0.80
Avrupa (AT dışı)				Brezilya	128.20	129.54	134.00
Avusturya	3.30	3.12	3.05	Şii	5.84	6.33	3.51
Finlandiya	0.80	0.64	0.69	Kolombiya	0.43	0.50	0.60
Norveç	3.47	3.66	3.14	Meksika	7.91	7.76	7.80
İsveç	20.27	20.47	19.71	Peru	5.14	5.33	5.41
Türkiye	3.38	3.40	3.50	Venezüella	14.76	16.72	17.20
Yugoslavya	5.48	6.28	4.17	oplam	163.18	166.89	169.32
AT Dışı Toplamı	36.70	37.57	34.36				
Doğu Avrupa				Asya			
Bulgaristan	2.00	2.14	2.71	Çin	131.50	142.48	157.00
Çekoslovakya	1.82	1.76	1.80	Hindistan	42.55	48.82	48.50
D.Almanya	0.04	0.00	0.00	Endonezya	0.13	0.13	0.13
Macaristan	0.18	0.00	0.00	Japonya	0.33	0.29	0.30
Polonya	0.01	0.01	0.01	K.Kore	8.00	8.00	8.00
Romanya	2.29	2.00	2.00	G.Kore	0.54	0.53	0.60
SSCB	247.64	250.00	250.90	Malezya	0.16	0.20	0.20
Toplam	253.98	255.91	257.42	Tayland	0.10	0.04	0.10
Avrupa Toplamı	313.25	313.19	308.56	oplam	181.31	200.49	214.83
Afrika							
Cezayir	3.38	3.36	3.38	Okyanusya			
Liberya	16.12	15.60	13.81	Avusturalya	96.43	95.60	104.58
Moritanya	9.20	9.17	9.00	Y.Zelanda	2.52	2.58	2.29
Fas	0.14	0.14	0.14	Toplam	98.95	98.18	106.87
CAfrika	24.39	24.48	24.00				
Sierra Leone	0.07	0.00	0.00	Dünya Toplamı	905.33	912.47	936.21
Tunus	0.31	0.31	0.30				
Diğerleri	4.00	3.90	4.00				
Toplam	57.61	56.96	54.63				

Kaynak: Mining Annual Review, 1988

yunca iyileşmeler kaydederek normal seviyesine gelmiştir. Sonuçta, 1987'de dünya demir cevheri talebi, 1986'dan fazla olmuştur. Ancak 1987 yılında tüketici stoklarının azlığı nedeniyle, dünya demir ticaretinde bir artış gözlenmiştir. Hatta bir önceki yıla göre daha az gerçekleşerek, 368 milyon ton olmuştur. Oysa demir cevheri üretimi % 3'lük bir artış kaydederek 936 tona yükselmiştir. Çizelge 51'de dünya demir cevheri üretimi verilmektedir.

Dünya pelet üretimi ise, 1986'da 196 milyon ton iken, 1987'de 205 milyon tonun üzerine çıkmıştır.

ABD'nin demir cevheri tüketimi, bir önceki yıla göre % 9 artış kaydetmiştir. Bu nedenle ABD'nin ithalatında da artış gözlenmiştir. Öteyandan Avrupa'daki İngiltere dışındaki ithalatlarda da düşüşler kaydedilmiştir. İngiltere ise ithalatını 18.2 milyon tona çıkarmıştır. İtalya'nın ithalatı 17.6 Mt'dan 16.2 Mt'a, F.Almanya'nın 41.8Mt'dan 40 Mt'a düşmüştür. Avrupa Topluluğunun 1987 yılındaki pelet ithalatı 28.3 milyon ton olmuştur. 1986'da bu rakam 26.5 Mt idi.

Avrupa'daki pelet pazarı çok hareketli iken, Japonya'da sinter kapasitesinin aşırılığı ve pelet oranının toplam tonajdaki düşüklüğü nedeniyle, durum farklı olmuştur.

Çizelge 52'de dünya demir cevheri ihracatı verilmiştir.

Japonya'ya en çok demir cevheri satan ülkelerin başında 43.4 Mt ile Avustralya gelmektedir. Daha sonra 26.8 Mt ile Brezilya ve 20.3 Mt ile Hindistan gelmektedir.

1987'nin ilk yarısında bazı ocaklardaki demir cevheri stoklarında, örneğin Avustralya'da önemli artışlar olmuştur. Öteyandan, bazı tüketici stoklarında yıl boyunca düşüşler kaydedilmiştir. Örneğin, 1986'da 8.3 Mt olan F.Almanya tüketici stokları 7.5 milyon ton'a düşmüştür. Aynı şekilde Japonya'da 1986'daki stok miktarı 18.5 Mt iken, 1987'de 16.7 Mt stok yapılmıştır.

1987 Fearnleys A/S'nin raporuna göre, demir madenindeki yükleme tonajının 1964'ten bu yana, ilk defa, en düşük seviyeye ulaştığı görülmüştür. Öteyandan, 1986'da 12.5 Mt olan dünya doğrudan indirgeme demir üretiminin (DRI), 1987 yılında 13.6 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.

Çizelge 52. Dünya Demir Cevheri ihracatı (Bin ton)

Ülke	1985	1986	1987
B Avrupa			
Fransa	4.6	4.2	3.7
Norveç	2.6	2.5	2.5
İspanya	2.0	2.0	70
İsveç	18.2	17.1	16.6
Toplam	27.4	25.8	24.8
SSCB	43.9	46.9	47.0
Afrika			
Liberya	16.1	14.5	13.4
Moritanya	9.3	8.9	9.0
Sierra Leone	0.1	0.0	0.0
GAfrika	10.2	8.9	8.4
Toplam	35.7	32.3	30.8
KAmerika			
Kanada	32.2	31.0	30.5
ABD	5.1	4.6	5.1
Toplam	37.3	35.6	35.6
G.Amerika			
Brezilya	92.3	92.3	94.5
Şili	4.8	4.8	5.3
Peru	5.4	4.5	4.7
Venezüella	9.0	10.0	11.7
Toplam	111.5	111.6	116.2
Asya			
Hindistan	28.8	32.2	29.5
G.Kore	1.0	1.0	1.0
Toplam	29.8	33.2	30.5
Okyanusya			
Avustralya	88.0	82.6	81.7
Y.Zelanda	2.1	1.2	1.8
Toplam	90.1	84.8	83.5
Dünya Toplamı	375.7	370.2	368.4

Kaynak: Mining Annual Review, 1988

2.9.2.1. Demir Cevheri Üretim Kapasitesi

Dünya demir cevheri üretim kapasitesi Çizelge 53'de verilmiştir.

2.9.3. Çelik Üretimi-Tüketimi

Ham çelik üretimi 1987 yılında artış göstererek, 1979 yılı gerçekleşme düzeyine erişmiştir. Bu artışta ABD ve Asya ülkeleri önemli bir pay oluştururken, Avrupa'nın payı az olmuştur. 1987'de dünya üretimi 1986'ya göre % 2.7 artarak, 732.7 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Çizelge 54'de ülke gruplarına göre dünya çelik üretimi verilmiştir.